

Lausuntopyyntö HE:stä laeiksi eduskunnalle sosiaali-ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain ja rajat ylittävistä terveydenhuollosta annetun lain 20 §:n muuttamisesta

Johdanto

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sosiaali-ja terveydenhuollon järjestämisestä annettua lakia sekä rajat ylittävistä terveydenhuollosta annettua lakia.

Hyvinvointialueita, Helsingin kaupunkia ja HUS-yhtymää velvoitettaisiin kiireellisen hoidon lisäksi järjestämään välttämättömäksi arvioituja terveydenhuollon palveluja paperittomille ja tietyille paperittoman kaltaisessa tilanteessa oleville henkilöille, joilla ei ole Suomessa kotikuntaa tai joilla ei ole muun lain tai Suomea sitovan kansainvälisen lainsäädännön tai sopimuksen nojalla oikeutta muihin julkisen terveydenhuollon palveluihin kuin kiireelliseen hoitoon. Tällaisia välttämättömiä palveluita olisivat muun muassa raskauden ja pitkäaikaissairauksien edellyttämä hoito ja tietyt tartuntatauteihin liittyvät tutkimukset ja hoito. Alaikäisille tulisi järjestää kaikki tarvittavat terveydenhuollon palvelut saman laajuisina kuin niille alaikäisille, joilla on Suomessa kotikunta.

Terveydenhuollon palveluja saaneelta henkilöltä voisi periä enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruisen maksun. Jos kustannuksia ei saada perittyä henkilöltä itseltään, valtio korvaisi kustannukset järjestävälle taholle rajat ylittävistä terveydenhuollosta annetun lain mukaisesti. Ihmisoikeussopimusten nojalla henkilöiden oikeus saada terveydenhuoltoa ei saa olla riippuvainen hänen maksukyvystä. Kustannusten perinnästä henkilöltä itseltään voitaisiin luopua ennen valtion korvaus hakemuksen laatimista, jos hoitoa saaneen henkilön arvioidaan olevan selvästi varaton.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2023.

Tausta

Suomea sitovien ihmisoikeussopimusten valvojat ovat kiinnittäneet huomiota siihen, ettei Suomen nykyinen lainsäätö riittävällä tavalla takaa kaikkien henkilöiden terveyttä koskevaa oikeutta. Suomea on kehoitettu varmistamaan, että kaikilla henkilöillä on sekä laissa että käytännössä yhtäläiset mahdollisuudet saada tarvittavaa terveydenhoitoa.

Pääministeri Marinin hallituksen hallitusohjelman tavoitteena on muun muassa, että jokainen saisi hoitoa, hoivaa ja huolenpitoa oikea-aikaisesti ja yhdenvertaisesti. Yhtenä keinona

päästä kyseiseen tavoitteeseen on turvata välttämätön hoito myös kaikille paperittomille henkilöille.

Tavoitteet

Tämän lakiuudistuksen keskeisenä tavoitteena on turvata ja laajentaa paperittomien ja paperittomien kaltaisessa tilanteissa olevien Suomessa pidempään oleskelevien henkilöiden oikeutta välttämättömiin julkisiin terveystalouteihin riippumatta siitä, minkä hyvinvointialueella henkilö oleskelee. Nykyisellään heillä on oikeus ainoastaan kiireelliseen hoitoon. Esityksen tavoitteena on nykyistä paremmin turvata oikeus välttämättömään huolenpitoon ihmisoikeuksia ja perusoikeuksia kunnioittaen. Lisäksi esitys edistäisi näiden henkilöiden perustuslain takaamaa oikeutta yhdenvertaiseen kohteluun, koska heille ehdotetaan saman laajuiset oikeudet, kuin on kansainvälistä suojelua Suomesta hakevilla henkilöillä, eli ns. turvapaikanhakijoilla.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla Lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön 22.4.2022 klo 16.15 mennessä. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse. Myös jakelulistan ulkopuoliset tahot voivat halutessaan antaa lausuntonsa.

Erityisesti toivotaan näkemyksiä perusteluineen ja mahdollisine muutosehdotuksineen seuraaviin kysymyksiin:

- Onko henkilöryhmä, johon lakia sovelletaan, määritelty tarkoituksenmukaisesti?
- Ovatko kustannusten vastuujaon periaatteet oikeat?
- Onko perusteluissa mainittu kuvaus hoito-oikeuden laajuudesta ja välttämättömäksi arvioiduista terveystalouteista ymmärrettävä?

Linkki suomenkieliseen versioon:

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=d4176f6e-0a28-41ee-9695-d128ed1553cf&proposalLanguage=da4408c3-39e4-4f5a-84db-84481bafc744>

Linkki hankesivulle <https://stm.fi/hanke?tunnus=STM075:00/2021> (**hankenumero: STM075:00/2021**)

VAHVA-ministeriöille: lausunto viedään VAHVA:n asialle VN/16579/2021.

Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua Lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät Lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet -> Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja julkaistaan Lausuntopalvelu.fi:ssä.

Aikataulu

Vapaamuotoinen lausunto pyydetään toimittamaan Lausuntopalvelu.fi kautta sosiaali- ja terveysministeriölle 22.4.2022 klo 16.15 mennessä.

Valmistelijat

Lisätietoja antaa juristi Marika Lahtivirta, puh +358 2951 63605.
Sähköpostiosoite on muotoa etunimi.sukunimi@gov.fi

Linkit

<https://stm.fi/hanke?tunnus=STM075:00/2021> - Hankeikkuna (hankenumbero/ projektets nummer: STM075:00/2021)

Liitteet:

[HEluonnos sosiaali-ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain yms. muuttamisesta_lausuntokierros.pdf](#) - Luonnos hallituksen esitykseksi

[Sammandrag på svenska_RP med förslag till lagar om ändring av lagen om ordnande av social- och hälsovård mm.pdf](#) - Sammandrag på svenska / ruotsinkielinen tiivistelmä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Koskela Satu
Sosiaali- ja terveysministeriö

Lahtivirta Marika
Sosiaali- ja terveysministeriö